

УДК 677.1/5

ВИМОГИ ДО ЖІНОЧОГО СПОРТИВНОГО КОСТЮМУ ДЛЯ ТЕНІСУ

Т.І. ПОПОВА, В.А. ВОРБУЛЬ

Харківська державна академія дизайну і мистецтв

Загальні вимоги до одягу для занять фізичними вправами передбачають, перш за все, здатність захищати організм від несприятливих умов, механічних пошкоджень і забруднення під час гри.

Теніс - це дуже рухливий та динамічний спорт, тому костюм для тенісу має бути максимально комфортним та вільним, щоб не сковувати рухи спортсмена. Під час гри найкраще використовувати костюми відкритого типу, які забезпечують тепловіддачу тіла. Для жінок це може бути сукня або комплект із футболки-поло та спідниці чи шорт. Спортивна пов'язка на голову, бандана, а також бейсболка та козирьок – невід'ємний атрибут спортивного екіпірування будь-якого гравця у великому тенісі. Головний убір запобігає попаданню волосся та крапель поту на обличчя, повинен мати гарну поглинаючу здатність а також відігравати іміджеву роль – цей аксесуар є невід'ємною частиною екіпірування провідних тенісистів світу. Одяг повинен бути виготовлений з якісних, натуральних та синтетичних матеріалів. Покрій форми повинен бути напівприлеглим або вільним [1].

Важливим критерієм вибору є гігроскопічність матеріалу з огляду на активність та енергійність рухів спортсменів. Також слід звертати увагу на безшовні моделі одягу або варіанти із зовнішніми швами, що унеможливить відчуття дискомфорту та виникнення потертостей на шкірі. Крім зносостійкості, що зберігає властивості матеріалу, форма повинна мати хорошу еластичність, яка забезпечить спортсмену свободу рухів. Як правило, виробники тенісної форми передбачають в одязі кишені для м'ячів, що дуже зручно та затребуване спортсменами.

Основними вимогами до костюму з тенісу є, в першу чергу, те, що тканина повинна забезпечувати повітрообмін, незалежно від того, чи це синтетичний матеріал або натуральний.

Отже, для тенісу повинен відповідати умовам турніру, а також враховувати температурні умови, бути повітропроникним, гігроскопічним, еластичним, водонепроникним та максимально зберігати свою форму та структуру.

Великий теніс для всіх категорій гравців передбачає інтенсивну фізичну активність, тому особлива увага приділяється якості тканин, з яких буде виготовлено екіпірування. Сучасні виробники часто використовують синтетичні тканини, не забуваючи і про натуральні матеріали.

Основними вимогами до властивостей матеріалу для виготовлення одягу для занять великим тенісом є:

1. Гігроскопічність. Матеріал, який добре вбирає зайву вологу, зробить

тренування комфортнішими та мінімізує ризик застудних захворювань.

2. Повітропроникність. Такі тканини дозволяють шкірі гравця «дихати».

3. Зносостійкість. Такі матеріали навіть при частих праннях не втрачають своєї форми і чудово сидять упродовж тривалого часу.

4. Антибактеріальний захист тіла.

5. Матеріал повинен бути приємним на дотик і не викликати подразнень на шкірі [15].

Традиційно вважається, що бавовна – найкращий варіант для пошиття одягу для тенісу. Однак сьогодні одяг стали шити з комбінованих тканин, що включають і бавовну, і синтетичні нитки.

Подібний склад дозволяє зберегти переваги бавовни, але при цьому зробити одяг більш привабливим зовні, довговічним і прилеглим до тіла.

Серед синтетичних волокон виділяють: лайкру; нейлон; поліестер; еластан тощо. Водночас, на відміну від натуральних (рослинного і тваринного походження) волокон, сучасні синтетичні тканини відводять вологу (піт), оскільки не мають клітинної структури. Виражений капілярний ефект досягається за рахунок спеціальних способів плетіння пряжі. Практично ці властивості проявляються в надзвичайно швидкому висиханні одягу з сучасної синтетики й відчуття, що вона продовжує зігрівати тіло, навіть при намоканні [2].

Бавовняний одяг відрізняється натуральністю, гігроскопічності та гіпоалергенністю. Але, на жаль, речі з нього непрактичні через те, що схильні розтягуватися при експлуатації і до того ж швидко мнуться.

Непоганий результат свідчить про застосування лайкри (не більше 10 відсотків у складі). Широке поширення набув поліестер, головний плюс якого - він абсолютно не вимагає прасування. Здебільшого з цього матеріалу роблять сітчастий матеріал для вставок на одяг.

Застосовується при виробництві тенісного екіпірування та еластан, синтетичний матеріал, що робить речі більш естетичними та комфортними. Звичайно, як і інші штучні тканини, він використовується в незначній кількості.

До основних чинників зношування спортивних текстильних тканин відносять такі: фізико-хімічну дію поту, вплив сонячних променів, миючих рідин, пральних порошків, хімчистки, нагрівання та ін.; механічної дії прання, втому від багаторазових деформацій – розтягувань, зминань, вигинань тощо. Найчастіше ці фактори діють комплексно.

М'якість або жорсткість тканини мають важливе гігієнічне значення. Ступінь жорсткості при згині оцінюється зворотною величиною – гнучкістю. Гнучкість тканини залежить від переплетення і щільності волокон, з яких вона виготовлена. Трикотаж має найбільшу гнучкість тому, що нитки тканини не фіксовані й рухливі відносно одна одної.

Застосування розріджених та ажурних трикотажних тканин значно покращує фізико-гігієнічні властивості спортивних виробів. Такі тканини мають

кращу повітро- й паропроникність, менше електризуються.

Крім цього, при створенні спортивного одягу використовують спеціальні технології, які роблять екіпірування для тренувань комфортним незалежно від складу.

Наприклад, тканина виготовлена за технологіями керування вологістю nanoWIK, Dri-Fit, ClimaCool, Aeroready дозволяє зберігати оптимальну температуру тіла гравця і створює комфорт, за рахунок того, що сприяє випарюванню вологи з поверхні шкіри в результаті температура тіла залишається стабільною і зберігається сухим. Тобто піт переноситься на поверхню матеріалу, і він автоматично випаровується [3].

Таким чином, сучасний спортивний одяг для тенісу виготовляється з еластичних тканин з урахуванням певних вимог до тканин таких як: паропроникненість, випаровуваність, водоемкість, гігроскопічність та мнучкість. Вагомими властивостями тканини є висока повітропроникненість, добре всмоктування поту і швидке випаровування. Одяг для тенісу зазвичай складається з сукні або комплекту із футболки-поло та спідниці чи шорт, виготовленого з сучасних тканин.

Література

1. Все про теніс [Електронний ресурс] – Режим доступу до ресурсу: http://vseprotenis.blogspot.com/2013/01/blog-post_8783.html
2. Лазур К.Р. Швейне матеріалознавство. Підручник. – Львів: Світ, 2003. – 240 с.
3. Одяг для великого тенісу: який він має бути [Електронний ресурс] – Режим доступу до ресурсу: <https://ligasporta.com.ua/v-pomoshch-pokupateliu/bolshoy-tennis/odezhda-dlya-bolshogo-tennisa-kakaya-ona-dolzha-byt/>